

ALLEGRO, MA NON TROPPO

Quan em pregunten si vaig tenir una infància feliç, no estic gaire segur de què he de dir. Vaig ser, sí, un nen alegre i amb totes les necessitats afectives i materials molt ben cobertes. Recordo amorosament els meus pares, la meva germana i els avis materns, amb qui vivíem. Però, mirant-ho amb la perspectiva del temps, va ser també una infantesa trista en la mesura que trista era l'època en què em va tocar ser un nen. Grisor política, buidor cultural i, sobretot, una pressió excessiva del factor religiós. Un nen content, doncs, però que combregava cada dia amb rodes de molí.

UN LLOC DE BARCELONA

Segons que em van dir, vaig nèixer a la clínica Santa Eulàlia, un establiment privat que era a la part alta del carrer de Ganduxer. No sé quin contracte sanitari va portar-hi els meus pares. Però devia ser una vinculació perdurable, perquè allà mateix és on va morir la meva mare disset anys després. Era un edifici petit, en una cantonada pujant el carrer a mà dreta. L'habitació on la mare va passar els seus darrers dies tenia un balcó al centre de la façana. Cada cop que passava per allà, els anys següents, em mirava aquell balcó amb tristor. Un bon dia, la clínica ja no hi era. En el seu lloc s'hi aixecava un edifici d'habitatges.

NO VE D'UN DIA

Al meu carnet d'identitat hi figura el 19 de juliol de 1948 com la data del meu naixement. Però jo havia nascut realment el 18, i en una hora ben matinera d'aquell dia: la 1 i pocs minuts. Per què aquesta discordança? El que sempre m'havien explicat és que el meu pare, que ja aleshores estava delicat de salut, no havia pogut anar a registrar-me dins del termini de tres dies que hi havia per fer-ho. Quan hi va arribar l'endemà, el funcionari li va dir que la millor manera de solucionar l'entrebanc burocràtic que allò comportava era fer constar que jo havia nascut un dia més tard, és a dir, el 19. Aquesta era la raó que s'havia donat sempre per bona a casa. Però anys després em va sobrevenir el dubte si el que havia passat era que al meu pare no li havia donat la gana de fer-me nàixer el *18 de julio*, festa de connotacions franquistes perquè corresponia a la de *alzamiento* del 36. Com que mantinc molts interrogants sobre les conviccions polítiques del meu pare, m'és difícil determinar quina de les justificacions és la bona.

66, SEGON SEGONA

Sempre m'ha agradat el número 66. I no pas per cap raó apocalíptica o esotèrica. És el de l'edifici del Passeig de Gràcia on vaig viure des que vaig nàixer fins als 17 anys. Temps després vaig saber que era conegut com la «Casa Vídua Marfà», però per a mi, en aquella època, era simplement «aquella casa que fa tres arcades a la cantonada de Passeig de Gràcia i València, davant de l'Hotel Majestic». És un edifici majestuós, barreja de modernisme i de gòtic civil. La raó que la meva infància i primera adolescència transcorreguessin allà és que al pis 2n 2a hi havia hagut la notaria i l'habitatge del meu avi matern. La meva mare, que era la filla que s'havia quedat per tenir cura dels pares, es va casar sent ja força gran. I el meu pare es va avenir a formar en aquell pis la seva nova família. El pis donava de si, perquè l'avi ja feia anys que s'havia

jubilat. Una altra cosa són les friccions que hi va haver entre el pare i l'àvia, però que no es produïen pas per una manca d'espai.

UNA CELESTINA OPORTUNA

Doncs sí, els pares es van casar sent ja grans. Ella, la Maria Teresa, era la penúltima de 8 germans, la tercera de les tres noies. I es veu que tothom donava per descomptat que es quedaria soltera. Per vestir sants, com diu la dita. Però aquí van irrompre els bons oficis d'una amiga de la família. Es deia Anita Llobet i era l'esposa d'un home de cognom Ortega. Aquest matrimoni sense fills vivien a la plaça d'Urquinaona. No sé de què, ella coneixia també el meu pare, que per aquella època exercia com a farmacèutic a Terrassa. I es veu que va pensar que aquell jove, en Salvador Alsius Masgrau, faria bona parella amb la Maria Teresa Clavera Armenteros. Sabia que ella anava a missa cada dia a una petita capella que hi havia (i hi ha encara) molt a la vora de casa, al passatge dels Camps Elisis. I el va convèncer perquè baixés un dia de Terrassa per anar a missa. L'Anita aquella també s'hi va fer present. A la sortida va fingir una trobada casual, va fer les oportunes presentacions... i aquella maniobra rocambolesca va donar els seus fruits.

DECLARACIÓ INSÒLITA

No sé precisar quant de temps van estar festejant el meu pare i la meva mare abans de casar-se. Sospito que no gaire, perquè al cap i a la fi eren els dos prou grans. Ell de 40 ja ultrapassats, i ella de 35. El que sí que sé, perquè s'havia explicat moltes vegades a casa, és com ell es va declarar. Un dia van anar tots dos de passeig fins a la plaça de la Gal·la Plàcidia, on un cosí del pare hi tenia una pastisseries. A la vorera que anava des de les atraccions Caspolino, on ara hi ha el Col·legi d'Economistes, fins a la parròquia de Santa Teresita. Van entrar a saludar el cosí. I el meu pare, sense tallar-se ni un

pèl, li va dir «et presento la meva nòvia». La meva mare sempre explicava això ben enriolada. Però afegia que en aquell moment ni li va passar pel cap rebatre-ho.

PENDENTS DEL SUPREM

El pare va posar una farmàcia al passeig de Maragall. Ara el carrer del Pare Claret travessa el passeig, però en aquella època hi moria. Doncs bé, el local d'aquella petita farmàcia era justament en aquella vorera que aviat quedaria afectada urbanísticament per poder perllongar l'avinguda. Aleshores el pare va buscar un local pròxim on poder traslladar la farmàcia. El va trobar a Pare Claret, just a l'altre cantó del passeig de Maragall, uns metres més amunt d'una benzinera que hi ha a la cantonada. Era un local molt més ampli que l'antic, i la farmàcia que hi va muntar era lluminosa i moderna. Però no tot van ser flors i violes. Un altre farmacèutic el va demandar perquè, deia, s'havia acostat massa a la seva, de farmàcia, i no complia, doncs, amb les normes establertes. El plet va ser llarg i va arribar al Tribunal Suprem. Tot i que jo aleshores era molt petit, recordo vagament l'angoixa amb què es va viure a casa tot el procediment judicial. I també, clar, l'alegria esclatant del dia en què es va saber que la resolució definitiva havia estat favorable.

AMB ELS QUATRE AVIS

Els meus pares es varen casar el dia 2 de febrer de 1947. «El dia de la Candelera», sempre feia constar ella. Ho varen fer a la parròquia de la Puríssima Concepció, que era aquella a la qual corresponia el que seria el domicili familiar. Es conserven algunes fotos de la sortida de l'església. En una d'elles s'hi veuen els dos nuvis envoltats de les dues parelles d'avis. Durant uns quants anys em vaig sentir dir que era molt afortunat de tenir-los vius els quatre. Suposo que en aquesta apreciació hi anava inclosa la idea que els pares no eren

precisament uns jovencells. En tot cas, devien ser comptades les ocasions en què els quatre avis van coincidir físicament. Possiblement en el meu bateig i en el de la meva germana, i potser també a les respectives primeres comunions.

EL PRIMER FOTOGRAMA

M'imagino que tothom té un record del moment precís en què un és conscient de la seva pròpia existència. Jo tinc el meu, i sé a quina edat es va produir. Em veig a l'habitació dels meus pares jugant amb una fireta i, no sé per què, agafat a les cames d'un cosí de la banda materna que es deia Carlos. I en el moment d'arxivar aquell fotograma a la meva memòria jo estava pensant (o m'ho estava dient el cosí?) que tenia tres anys. Però anterior a aquest fotograma mental és una fotografia en la qual aparento un parell d'anyets i que va convertir-se en la favorita de la família. Està presa al Passeig de Gràcia i se m'hi veu amb un abrigo i els cabells arrissats rossencs que jo vaig lluir durant no gaire temps. El que no sap ningú és per què jo, quan m'ensenyaven aquella imatge, deia sempre el mateix: «Calla, calla». Durant anys i panys aquella va ser «la foto del calla-calla».